

Zaaknummer: 2025-288221
Uw kenmerk: Niet van toepassing
Behandeld door: A. van Hees

Onderwerp: Raadsvraag
Datum: 09-12-2025
Bijlagen: 3

Geachte heer/mevrouw ,

RAADSVRAAG	
Vraag	van: VVD aan: het college van burgemeester en wethouders d.d.: 01-11-2025 vorm: Schriftelijk
Inhoud	Onderwerp: Aanpak zorgfraude en malafide zorgaanbieders Volgens een recent artikel in de Leeuwarder Courant verdwijnt jaarlijks naar schatting 76 miljoen euro aan zorggelden in Fryslân naar malafide zorgaanbieders en zorgcriminelen. Deze gelden zijn bedoeld voor kwetsbare inwoners in de jeugdhulp en maatschappelijke zorg. Gelet op onze financiële verantwoordelijkheid voor het inzetten en besteding van deze gelden stelt fractie VVD Waadhoeke bijgaande vragen. Bijlage: Bij deze beantwoording van de vragen hebben we drie bijlagen toegevoegd die relevant zijn ter informatie. Vraag: 1. In hoeverre onderschrijft het college van gemeente Waadhoeke de inschatting, zoals genoemd in het artikel dat jaarlijks circa 76 miljoen

	euro aan zorggelden in Fryslân via jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning wegvloeit naar fraude en (zorg)criminelen? 2. Beschikt het college over eigen cijfers of schattingen hierover voor onze gemeente? 3. Welke maatregelen hanteert onze gemeente, samen met de andere gemeenten in onze provincie, om malafide aanbieders in deze te weren? 4. Welke maatregelen zijn er in onze gemeente cq provincie om zorgaanbieders die elders geweerd zijn ook in onze gemeente cq provincie te weren? 5. Hoeveel gevallen van zorgfraude door aanbieders zijn er de laatste 5 jaar in onze gemeente geconstateerd? 6. Zijn er plannen gemeentelijk of provinciaal om een “signalering en meldsysteem” in te richten mbt zorgfraude? 7. Welke preventieve maatregelen worden er ondernomen om cliënten in onze gemeente te beschermen tegen zorgaanbieders die mogelijk malafide zijn of waarbij sprake kan zijn van ondermaatse zorg of exploitatie? 8. Hoe meet het college de effectiviteit van beleid tegen zorgfraude en welke indicatoren worden daarvoor gebruikt?
Reactie college (raad)	Vraag 1: In hoeverre onderschrijft het college van gemeente Waadhoeke de inschatting, zoals genoemd in het artikel dat jaarlijks dat jaarlijks circa 76 miljoen euro aan zorggelden in Fryslân via jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning wegvloeit naar fraude en (zorg)criminelen? Antwoord: Fraude en zorgcriminaliteit vormen een serieus risico binnen het sociaal domein, ook in Fryslân. Het bedrag van 76 miljoen lijkt gebaseerd te zijn op aannames en een landelijke schatting, die is vertaald naar een regionaal niveau. Vraag 2: Beschikt het college over eigen cijfers of schattingen hierover voor onze gemeente? Antwoord: De gemeente Waadhoeke heeft een meldpunt voor signalen van fraude en de gemeente Waadhoeke werkt met risicoprofielen per aanbieder. De uitvoering hiervan is ondergebracht bij de Dienst. In totaal hebben we in 2024 voor wat betreft Wmo en Jeugdwet 33 meldingen ontvangen en onderzocht. Uit deze meldingen is niet naar voren gekomen dat er sprake is van zorgfraude.

Vraag 3:

Welke maatregelen hanteert onze gemeente, samen met de andere gemeenten in onze provincie, om malafide aanbieders in deze te weren?

Antwoord:

Interventies die wij hanteren zijn:

1. Toepassen maximaal winstpercentage van 5% voor zorgaanbieders(SDF);
2. Streng gunningstoets (SDF; waardoor 80 aanbieders geweerd zijn in de inkoop);
3. Integrale samenwerking tussen Toezicht en Handhaving (De Dienst) en Politie;
4. Regionale samenwerking waarbij we risicoprofielen delen, inkoopcriteria verbeteren en uniform toezicht uitvoeren;
5. Toepassing van de wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob), waarbij zorgaanbieders worden getoetst op integriteit;
6. Centraal meldpunt (De Dienst) voor vermoedens van onterechte Wmo/Jeugd-regelingen.

In de herijkte beleidsregels inkoop is toetsing op grond van de wet Bibob toegevoegd.

In 2024 zijn beleidsregels toezicht en handhaving vastgesteld voor Wmo. De Dienst sluit namens de Noardwest gemeenten aan bij de provinciale overleggen omtrent zorgfraude.

Wij toetsen onze aanbieders continu op basis van objectieve criteria. Gecontracteerde aanbieders worden doorlopend gescreend.

SDF is verantwoordelijk voor de inkoop van de zorg van de jeugd binnen de provincie Friesland.

Voordat een jeugdzorgaanbieder een contract mag tekenen is er een zorgvuldige toetsing en moet deze zorgaanbieder aan kwaliteitseisen voldoen.

SDF voert binnenkort de materiële controle in waarbij zorgaanbieders gecontroleerd worden op vermoedens van zorgfraude. Toezichthouders van de Dienst doen mee in dit proces.

Vraag 4:

Welke maatregelen zijn er in onze gemeente cq provincie om zorgaanbieders die elders geweerd zijn ook in onze gemeente cq provincie te weren?

Antwoord:

Het Informatie Knooppunt Zorgfraude (IKZ) onderzoekt en deelt meldingen over zorgfraude en signaleert trends en ontwikkelingen. Zorgfraude kan zo beter en effectiever worden opgespoord en afgehandeld. We kunnen als gemeente besluiten om zorgaanbieders te weren die op de lijst staat van het IKZ. Ook kan de gemeente, op basis van beschikbare informatie, een

Bibob-onderzoek uitvoeren. Het doel van een Bibob-onderzoek is het voorkomen dat de overheid onbewust criminaliteit faciliteert, door bijvoorbeeld het verlenen van een vergunning of het verstrekken van een subsidie aan een malafide ondernemer.

Vraag 5:

Hoeveel gevallen van zorgfraude door aanbieders zijn er de laatste 5 jaar in onze gemeente geconstateerd?

Antwoord:

Om deze vraag te beantwoorden is het goed om eerst de term zorgfraude goed uit te leggen:

Bij zorgfraude gaat het om handelen dat opzettelijk in strijd is met regels, gericht op eigen of andermans (financieel) gewin.

Wmo

Binnen het Wmo-kader (artikel 2.4.1 Wmo 2015) geldt op dit moment het zogenoemde dubbele opzetvereiste: terugvordering van de geldswaarde van een ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of PGB kan alleen plaatsvinden als zowel de aanbieder als de cliënt opzettelijk onjuiste of onvolledige gegevens hebben verstrekt.

In het Wmo-beleid betekent dit dat er sprake is van fraude wanneer beide partijen bewust onjuist hebben gehandeld. Zonder deze dubbele opzet kan er geen terugvordering plaatsvinden. Dit ziet op fraude in de zin van opzettelijke misleiding, zoals bedoeld in artikel 2.4.1 Wmo 2015.

Jeugdwet

Voor de Jeugdwet geldt géén dubbel opzetvereiste. Artikel 8.1.4 Jeugdwet bepaalt dat een voorziening kan worden herzien, ingetrokken en teruggevorderd bij onjuiste of onvolledige gegevensverstrekking, ook als dit opzettelijk door één partij is gedaan. Toch is ook hier opzet moeilijk te bewijzen, waardoor het in de praktijk vaak een uitdaging blijft om fraude hard te maken.

Zoals eerder gesteld bij het antwoord van vraag 2 zijn er wel meldingen en signalen ontvangen binnen de gemeente Waadhoeke. Dit waren er 33. Deze vallen niet onder de zorgfraude.

In de gemeente Waadhoeke is, binnen de Jeugdwet en Wmo, geen zorgfraude geconstateerd in de afgelopen vijf jaar.

Vraag 6:

Zijn er plannen gemeentelijk of provinciaal om een “signalering en meldsysteem” in te richten mbt zorgfraude?

Antwoord:

Voor de gemeente Waadhoeke is er een centraal meldpunt voor vermoedens van onterechte Wmo/Jeugd-regelingen, zoals eerder gesteld in de beantwoording van vraag 3.

Bij het Zorgkantoor Friesland kan fraude gemeld worden met betrekking tot het Persoons Gebonden Budget(PGB).

Op landelijk niveau is een waarschuwingsregister zorgfraude ingericht op grond van de wet bevorderen samenwerking rechtmatige zorg (Wbsrz). Hier kunnen gemeenten en zorgverzekeraars signalen uitwisselen.

Vraag 7:

Welke preventieve maatregelen worden er ondernomen om cliënten in onze gemeente te beschermen tegen zorgaanbieders die mogelijk malafide zijn of waarbij sprake kan zijn van ondermaatse zorg of exploitatie?

Antwoord:

Preventieve maatregelen die binnen onze gemeente zijn ondernomen om cliënten te beschermen tegen ondermaatse zorg of exploitatie zijn:

1. Toepassing van de Verordening jeugdhulp 2024 en beleidsregels jeugdhulp 2024;
2. Toepassing inkoop- en aanbestedingsbeleid, zowel bij jeugd als Wmo, vastgelegd in protocollen (SDF);
3. Routes die zijn vastgelegd op de website van onze gemeente op gebied van spoed voor jeugd en meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling;
4. Toetsing van de wet Bibob;
5. Regulier overleg met gecontracteerde zorgaanbieders en contractmanagers van de Dienst.
6. Controle door de Dienst op signalen vanuit cliënten en burgers.

Vraag 8:

Hoe meet het college de effectiviteit van beleid tegen zorgfraude en welke indicatoren worden daarvoor gebruikt?

Antwoord:

We meten de effectiviteit op basis van feitelijke cijfers (aantal controles, signalen en opgelegde maatregelen). We monitoren signalen, interventies en terugvorderingen. Daarnaast evalueren we jaarlijks het toezichtplan en passen dit aan op basis van trends.

Indicatoren zijn dan:

1. Toegankelijkheid en bereikbaarheid van de zorg (periodieke rapportages van gebiedsteams);
2. Kwaliteit van de zorg en tevredenheid (client ervaringsonderzoeken);

	3. Zelfredzaamheid en participatie(regionale monitors); 4. Veiligheid en bescherming tegen misbruik en uitbuiting (toezicht rapporten en audits); 5. Financiële doelmatigheid(begroting en jaarrekening); 6. Samenwerking en integraliteit.
Bijlage	Bijlage 1.0 Deze Twentse wethouder loopt voorop in de aanpak van zorgcriminelen Bijlage 2.0 Jaarbeeld Toezicht WMO 2024 Bijlage 3.0 Jaarplan Toezicht WMO 2024

